

Карітас Київ

Благодійний Фонд

CARITAS KYIV

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор БО «БФ «Карітас-Київ»

Р.І. Сиротич

20 березня 2020 року

Ідентифікаційний Наказ № 9/2020-АУ від 20.03.2020 р.)

**ЗАХИСТ ВІД ЗЛОВЖИВАНЬ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ
ДІТЕЙ ТА ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ**

(Політика щодо захисту дітей та людей з особливими потребами)

1.1. Мета

Благодійна організація «Благодійний фонд «Карітас-Київ» (далі – Карітас) визнає право дітей та людей з особливими потребами на захист, незалежно від статі, раси, культури та наявності інвалідності. Карітас враховує розстановку повноважень, притаманну роботі з дітьми та людей з особливими потребами, та можливість зловживання та експлуатації персоналом та співробітниками людей, з якими ми працюємо.

Карітас прагне створити та підтримувати середовище, що пропагує його основні цінності та запобігає зловживанням та експлуатації усіх людей. Очікується, що працівники¹ та співробітники² Карітасу відстоюватимуть гідність усіх людей, з якими вони контактують, гарантуючи, що їх особиста та професійна поведінка є найвищими стандартами. Від них очікується, що вони будуть сумлінно служити та сприяти правильним відносинам, приймаючи на себе свої обов'язки.

Карітас визнає особливі потреби дітей та людей з інвалідністю, а отже, бере на себе зобов'язання створення та підтримання безпечного середовища для таких людей.

1.2. Сфера застосування

Ця політика застосовується безпосередньо до усіх працівників та співробітників Карітасу.

1.3. Захист дітей та незахищених дорослих

Карітас забороняє будь-які форми експлуатації та зловживання, а саме:

- працівникам та співробітникам Карітасу забороняється здійснювати будь-які форми сексуальних відносин відносно неповнолітніх. Помилкове сприйняття віку дитини не є виправданням;
- працівникам та співробітникам Карітасу заборонено завдавати фізичної чи психологічної шкоди дітям та/або людям з особливими потребами;
- працівникам та співробітникам Карітасу забороняється використання грошей, товарів чи послуг з метою вчинення будь-якого виду насильства (фізичного, психологічного, економічного чи сексуального) відносно дітей та/або людей з інвалідністю;
- працівникам та співробітникам Карітасу забороняється будь-яка форма приниження, неповаги або експлуатації відносно дітей та/або людей з особливими потребами;
- працівники та співробітники Карітасу не повинні використовувати свої повноваження чи посади, щоб отримувати допомогу, послуги та/або переваги;
- працівникам та співробітникам Карітасу заборонено використовувати свої повноваження чи посади з метою отримання будь-яких благ чи користі (вимагання оплати, пільги тощо);
- працівникам та співробітникам Карітасу забороняється приймати участь у торгівлі людьми чи будь-яких інших злочинних діяннях, що відповідно до Кримінального законодавства України визнається злочином.

Працівникам та співробітникам Карітасу категорично не рекомендується вступати в сексуальні відносини з людьми, з якими вони працюють, оскільки вони засновані на суттєво нерівній динаміці повноважень. Такі відносини суперечать принципам та цінностям Карітасу та підривають авторитет та цілісність його роботи.

1.4. Відповідальність за звітність

Працівники та співробітники Карітасу зобов'язані повідомляти про будь-які занепокоєння чи підозри на експлуатацію чи будь-які зловживання відносно дітей та/або людей з інвалідністю. Не надання повідомлення може поставити під загрозу потерпілого та/або працівників, співробітників Карітасу, що в свою чергу є порушенням даної Політики захисту та Кодексу поведінки працівників та співробітників Карітасу. Працівники та співробітники Карітасу повинні повідомляти про занепокоєння працівників інших організацій, через встановлені механізми звітування³.

¹ Працівники - це весь персонал БО «БФ «Карітас-Київ», волонтери, інтерни та члени правління.

² Співробітники – це представники партнерських організацій, консультанти та підрядники.

³ Політика надання зворотнього зв'язку; Процедура механізму подання скарг та пропозицій.

1.5. Запобігання

Карітас дотримується найвищих стандартів щодо людських ресурсів та працевлаштування, щоб захистити людей, з якими ми працюємо, від експлуатації та зловживання. Сюди входять:

- Безпечне працевлаштування⁴ – рекомендації та перевірка потенційних кандидатів з акцентом на бездоганний досвід роботи у виконанні своєї роботи відповідно до Кодексу поведінки та відсутність кримінальних проваджень у потенційних кандидатів.
- Адаптація⁵ - вступний інструктаж - усі працівники та співробітники Карітасу проходять вступний інструктаж з Кодексу поведінки, Механізму подання скарг та пропозицій, Політики надання зворотнього зв'язку, Політики та правил поведінки щодо дітей та людей з особливими потребами та всіма іншими діючими затвердженими Політиками та Процедурами Карітасу.
- Підтвердження⁶ - весь персонал прочитав, зрозумів і підписав дану Політику, інші Політики, Положення та Кодекси БО «БФ «Карітас-Київ».

1.6. Захист даних

Карітас зобов'язаний застосовувати найвищий рівень захисту під час обробки персональних даних. Персональна інформація, отримана під час розслідувань, пов'язаних з порушенням Політик та Процедур Карітасу, буде оброблятися відповідно до Загального регламенту щодо захисту даних фізичних осіб з приводу обробки персональних даних.

Додатки:

- Додаток I – Термінологічний словник
- Додаток II - Стандарти поведінки щодо дітей
- Додаток III - Форма підтвердження
- Додаток IV - Форма звіту

⁴ Процедура пошуку та підбору персоналу

⁵ Процедура адаптації персоналу

⁶ Письмове підтвердження працівником або співробітником про ознайомлення зі всіма Політиками та Процедурами Карітасу в день прийняття на роботу/заключення договору про надання послуг

Термінологічний словник

ДИТИНА:

Будь-яка особа, яка не досягла 18 років. Національне законодавство або місцеві звичаї можуть використовувати різні визначення; однак, позиція Карітасу полягає в тому, що усі особи, які не досягли 18 років, повинні отримувати рівний захист незалежно від місцевих вікових обмежень.

ЛЮДИНА З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ:

Людина з особливими потребами - це особи, які перебувають в зоні ризику через такі фактори, як стать, вік, психічне чи фізичне здоров'я, або внаслідок бідності, нерівності, переміщення, кризи, або особа з інвалідністю.

ВПЕНЕНІСТЬ У БЕЗПЕЦІ:

Відповідальність, яку організації беруть на себе з метою забезпечення того, щоб їх персонал та програми сприяли добробуту дітей та людей з особливими потребами та охороняли їх від ризику заподіяння шкоди та зловживання. PSEA (запобігання сексуальній експлуатації та зловживанням) та захист дітей підпадають під цей збірний термін.

ЗАХИСТ:

Відповідальність та вживання заходів щодо запобігання та реагування в разі жорстокого поводження та експлуатації відносно дитини чи людини з особливими потребами. Сюди входять: підвищення рівня обізнаності, сприяння навчанню, виявлення та реагування на всі скарги чи повідомлення, моніторинг та оцінювання заходів захисту, а також персональна відповідальність.

ЗАХИСТ ДІТЕЙ:

Захист дітей - це виявлення, попередження та запобігання насильству, експлуатації (в тому числі будь-який вид торгівлі людьми: дитячу працю, примус до жебракування, сексуальну експлуатацію чи використання в порноіндустрії тощо) відносно дітей.

PSEA (запобігання сексуальній експлуатації та зловживанням):

Усі заходи, що захищають людей від кризових ситуацій, що мають місце в громадах, стосовно сексуальної експлуатації та жорстокого поводження з боку персоналу (наприклад, НУО, ООН та інші учасники).

ЗЛОВЖИВАННЯ:

Будь-яка дія чи бездіяльність, що завдає шкоди іншій людині. Це може включати фізичне, психологічне, економічне та/або сексуальне насильство, а також занедбання. Це також включає зловживання в Інтернеті та/або через мобільні технології. Існують різні типи зловживань, зокрема:

1. **Сексуальне насильство** - це будь-яка примусова сексуальна дія або використання сексуальності іншої людини. Будь-який фактичний або загрозливий сексуальний акт насильства, вчинений відносно дитини чи дорослого, силою чи в нерівних або примусових умовах, включають домагання, зґвалтування, будь-який сексуальний контакт з дитиною чи з повнолітньою особою без її згоди, наприклад небажаний дотик та безконтактне сексуальне насильство, такі як секстекстінг (смс-повідомлення сексуального характеру).
2. **Фізичне насильство** – це нанесення тілесних ушкоджень іншій особі, в тому числі фізичні побої, всі форми брутального застосування фізичної сили, що може призвести до порушення фізичного стану, здоров'я людини.

- 5
3. **Психологічне (емоційне) насильство:** заподіяння іншій людині страждань через специфічні способи взаємодії, шкода, завдана постійним або жорстким емоційним знущанням або ігноруванням, включаючи здійснення принизливих покарань, погроз, знущання та не наданням турботи та ласки.
 4. **Зanedбання:** коли не задовольняються основні потреби, такі як їжа, тепло та медична допомога, або коли відсутнє запобігання впливу будь-якого виду небезпеки.

ЕКСПЛУАТАЦІЯ:

Будь-яка фактична експлуатація або спроба зловживання становищем незахищеності, ієрархією повноважень чи довіри для отримання грошових, соціальних або політичних прибутків. Існують різні типи експлуатації, а саме:

1. **Сексуальна експлуатація:** фактична експлуатація або спроба зловживання становищем незахищеності, ієрархією повноважень чи довіри для сексуальних цілей, включаючи, але не обмежуючись, отримання грошової, соціальної чи політичної користі від сексуальної експлуатації іншої особи.
2. **Дитяча праця:** термін «дитяча праця» загалом позначає будь-яку економічну діяльність, що здійснюється особою, яка не досягла 15 років.
3. **Торгівля людьми:** незаконна угода відносно людини, а також їх вербування, транспортування, передача, переховування або утримання в будь-який спосіб з метою їх експлуатації.
4. **Секс заради виживання:** трапляється тоді, коли дитина або людина з особливими потребами, яка перебуває в надзвичайній ситуації, кризовому становищі, змушена займатися сексом, як крайній спосіб виживання, в тому числі надавати сексуальні послуги в обмін на продукти харчування, воду, наркотичні речовини, кошти, місця для проживання та/або заради задоволення базових потреб для цілісного виживання людини.

ПІДОЗРА:

Особа, яку підозрюють у зловживанні, експлуатації чи свідомому допущенні жорстокого поводження з дитиною або людиною з особливими потребами. Такі зловживання чи експлуатація можуть заподіяти фізичну, сексуальну, емоційну, психологічну чи іншу шкоду людині. Розслідування повинно визначати вину підозрюваного.

ДОПОВІДАЧ:

Особа, яка виявляє та повідомляє про підозрювані випадки жорстокого поводження або експлуатації дитини чи людини з особливими потребами. Усі працівники та співробітники Карітасу зобов'язані подавати звіти, в разі виникнення таких підозр незалежно від наявності достатніх фактів чи доказів.

Міжнародні стандарти поведінки Карітасу щодо дітей

Працівники та співробітники Карітасу повинні бути обізнані в правилах та етиці поведінки під час спілкування та взаємодії з дітьми, виключаючи неповагу та захищати дітей від завдання їм шкоди. Персонал та співробітники повинні знати, що в будь-який час слід відстоювати гідність кожної дитини та ставитись до всіх дітей з повагою.

Наступний опис подає поведінкові очікування усіх працівників та співробітників під час взаємодії з дітьми (будь-яка особа до 18 років).

Працівники та співробітники Карітасу:

ПОВИННІ	ЗАБОРОНЕНО
<ol style="list-style-type: none"> 1. Поводити себе таким чином, що відповідає цінностям Карітасу, включаючи дотримання Кодексу поведінки та Етичного кодексу. 2. Ставитись до усіх дітей та їх сімей з повагою, незважаючи на расову чи національну приналежність, мову, стать, вік, політичні, релігійні та інші переконання, майнового стану, наявності чи відсутності будь-якого статусу (дитини з інвалідністю, сироти тощо). 3. Чути дітей 4. Забезпечувати доброзичливе, інклюзивне та безпечне середовище для дітей, що запобігає будь-яким формам зловживання та експлуатації. 5. Спілкуватися з дітьми зрозумілою для них мовою чи жестами. 6. Поважати культурні цінності дитини 7. Спілкування з дитиною проводити в присутності представника дитини або лише за письмовою його згодою/дозволом. 8. Перевезення дитини проводити лише з письмового дозволу/згоди представника дитини. 9. негайно повідомляти про будь-які підозри, факти чи викриття щодо жорстокого поводження або експлуатації дітей. 10. В разі виявлення порушення прав дитини, негайно діяти відповідно до чинного законодавства України. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вчиняти будь-які види насильства над дитиною (фізичне, психологічне, економічне чи сексуальне). 2. Ображати дитину. 3. Бути суворим з дитиною. Якщо дитина відчувається дискомфортною, припинити спілкування. 4. Мати будь-які сексуальні відносини з дитиною. 5. Надсилати дитині принизливі, образливі повідомлення. 6. Здійснювати будь-яку відео-, фото зйомку дитини та їх розповсюдження, використання, розміщення в будь-яких засобах масової інформації, без дозволу/згоди представника дитини. 7. Залучати дитину до роботи. 8. Взаємодіяти з дитиною поза межами робочого плану-графіку, за межами робочого місця. 9. Забирати дитину додому. 10. Перебувати наодинці з дитиною (можуть бути винятки). 11. Робити для дітей речі особистого характеру, які вони здатні зробити самі. 12. Проявляти фаворитизм. 13. Перебувати у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння під час роботи з дітьми.

Політика Карітасу щодо захисту дітей та людей з особливими потребами

Підтвердження

Усі працівники та співробітники мережі Карітасу повинні прочитати, підписати та дотримуватися Політики щодо захисту дітей та людей з особливими потребами Карітасу, яка забороняє зловживання та експлуатацію дитини чи людини з особливими потребами.

Я поділяю політику Карітасу із захисту права та гідності дітей та людей з особливими потребами та оберігатиму їх від жорстокого поводження та експлуатації, як визначено в політиці Карітасу щодо захисту дітей та людей з особливими потребами.

Я уважно прочитав(ла) політику Карітасу щодо захисту дітей та людей з особливими потребами і зрозумів(ла) наступне:

- визначення зловживання та експлуатації;
- я зобов'язаний(на) повідомляти про зловживання та експлуатацію дитини або людини з особливими потребами;
- як звітувати відповідно до процедур звітності Карітасу, дотримуючись конфіденційності;
- від мене вимагають дотримуватися стандартів поведінки, описаних у Політиці захисту дітей та людей з особливими потребами Карітасу та Кодексі поведінки працівників мережі Карітасу;
- мені потрібно виконувати вказівки Кодексу поведінки працівників та співробітників мережі Карітасу, Політики Карітасу щодо захисту дітей та людей з особливими потребами, Політик та процедур розгляду скарг та надання зворотнього зв'язку Карітасу та ознайомитись із суміжними документами, включаючи:
 - Міжнародний кодекс поведінки Карітасу
 - Політики та процедури механізму розгляду скарг та механізму надання зворотнього зв'язку Карітасу
 - Додаток I – Термінологічний словник
 - Додаток II - Стандарти поведінки щодо дітей
- якщо у мене є якісь питання, я зобов'язаний(на) запитати мого керівника або призначеного відповідального працівника;
- порушення Політики та неподання повідомлення може призвести до дисциплінарного стягнення, включаючи припинення виконання обов'язків чи звільнення.

ПІДПИС ПРАЦІВНИКА/СПІВРОБІТНИКА

ДАТА

Додаток IV - Форма ЗВІТУ

до Політики щодо захисту дітей та людей з особливими потребами

Підозра зловживання або експлуатацію дитини та людини з особливими потребами

Інструкція

Про будь-яку підозру чи занепокоєння щодо наявності жорстокого поводження, працівниками чи співробітниками Карітасу, з дітьми чи людьми з особливими потребами, необхідно повідомляти здійснювати заходи передбачені Політикою щодо захисту дітей та людей з особливими потребами, процедурою розгляду скарг, повідомлень чи звернень Карітасу.

Якщо ви не в змозі заповнити усі розділи, заповніть ті які ви можете. Якщо потерпілих більше ніж один, заповніть окремий звіт для кожного потерпілого. Ідентифікація особи, яка складає звіт не розголошуватиметься, крім випадків, коли це необхідно. Якщо особа, яка складає звіт вважає, що небезпека неминуча для неї чи когось із потерпілих, слід негайно попередити директора БО «БФ «Карітас-Київ». Відповідальна особа та директор зобов'язані реагувати на усі звіти та відповідати на них.

Якщо існує реальна загроза життю чи здоров'ю дитини, необхідно діяти у відповідності до чинного законодавства України. В разі необхідності отримання екстреної допомоги, будь ласка, зверніться до місцевих органів влади та одразу попередьте місцеве керівництво.

Мета цієї форми звіту - повідомити Карітас про будь-яку підозрілу діяльність щодо зловживань чи експлуатації дитини чи особи з особливими потребами, з метою оцінки та визначення наступних дій.

ЗВІТ

ОСОБА, ЯКА СКЛАЛА ЗВІТ:

Чи бажає особа, яка склала звіт бути ідентифікованою? Так Ні

Якщо так, зазначте наступну контактну інформацію:

Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Контактний номер телефону: _____

Електронна пошта: _____

Назва організації: _____

Назва посади: _____

ПОТЕРПІЛИЙ: Дитина Дорослий

Особа потерпілого: Відома Невідома

Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Орієнтовний вік _____ Стать _____

Чи є у потерпілого фізичні вади або втрата працездатності? Так Ні Не знаю

Надайте будь-яку додаткову інформацію, яка Вам відома:

Вихователь / опікун / родич: ПІБ _____

Орієнтовний вік _____ Стать _____

Адреса проживання / перебування: _____

Номер телефону: _____

Електронна пошта: _____

ПОДРОБИЦІ ІНЦИДЕНТУ

Тип інциденту (зазначте все, що відомо та стосується):

- сексуальне насильство (наприклад поцілунки, безконтактна сексуальна активність, звалтування тощо)
- емоційне/психологічне насильство (наприклад залякування, погрози, приниження, знущання тощо)
- фізичне насильство (наприклад удари, нанесення тілесних ушкоджень, стрясання тощо)
- експлуатація (наприклад примусова праця, примус до жебракування, продаж дитини з метою отримання прибутку, будь-якого використання дитини з метою отримання прибутку, коштів тощо)
- інше (вказати) _____

Місце вчинення / здійснення протиправних дій відносно дитини чи людини з особливими потребами:

Країна, адреса вчинення / здійснення протиправних дій (інциденту): _____

Орієнтовна дата інциденту: « ____ » _____ 20__ р.

Фізичний та емоційний стан постраждалого:

- порізи, синці, рани, подряпини
- поведінкова реакція (наприклад гнів, плач, замкнутість, раптова хвороба тощо)
- інше _____

Будь ласка, зазначте детальніший стан постраждалого _____

Опис інциденту:

Як особі, яка склала звіт, стало відомо про цей випадок?

- став свідком цього
- інше _____

Потерпіла особа втратила працездатність чи отримала порушення здоров'я у зв'язку з інцидентом?

Якщо так, то детальніше вказати, як саме: _____

Безпека постраждалого:

Постраждала особа до моменту заповнення даного звіту перебувала в небезпеці?

- Так Ні

Чи ви повідомляли відповідні органи влади та вище керівництво про ?

- Так Ні

Будь ласка, надайте будь-яку додаткову інформацію: _____

ПІДОЗРЮВАНИЙ:

- Відома/знайома особа підозрюваного Невідома

ПІБ: _____

Орієнтований вік _____ Стать _____

Адреса проживання/перебування _____

Контактний номер телефону _____

Електронна пошта _____

Опис підозрюваного (фізичний та психологічний стан): _____

Назва організації та посади підозрюваного _____

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ:

Чи відомі Вам особи, які володіють більшою кількістю інформації?

- Так Ні

Якщо так, вкажіть подробиці: _____

Інша додаткова інформація _____

Дата формування звіту « ____ » _____ 20__ року